

Aan de leden en plv. leden van de vaste commissie voor Financiën

Plaats en datum: Den Haag, 5 december 2022
Van: Rapporteurs Europees monetair beleid, de leden Heinen (VVD), Alkaya (SP), Dassen (Volt) en Omtzigt
Betreft: Openbare afwijzing Raad van State inzake voorlichtingsvragen mandaat en monetair beleid ECB
Ons kenmerk: 2022Z23947/2022D51460

Geachte leden en plv. leden van de vaste commissie voor Financiën,

Tijdens de [procedurevergadering van 21 juni jl.](#) heeft de commissie Financiën besloten tot het instellen van een voorbereidingsgroep bestaande uit de leden Heinen (VVD) en Tony Van Dijck (PVV), om een mogelijk voorlichtingsverzoek aan de Raad van State over het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) voor te bereiden. Aanleiding was de aankondiging van de ECB dat nieuwe maatregelen nodig zouden zijn om fragmentatierisico's in de eurozone te beperken. De commissie Financiën heeft vervolgens tijdens de [procedurevergadering van 6 juli jl.](#) besloten om de leden Heinen (VVD), Alkaya (SP), Dassen (Volt) en Omtzigt aan te wijzen als rapporteurs Europees monetair beleid. De ECB heeft op 21 juli jl. de aangekondigde maatregelen gepresenteerd, te weten

- i) flexibele herinvesterings uit PEPP, en
- ii) het Transmission Protection Instrument (TPI)

Zie ook het [persbericht](#) en de toelichting van de ECB op het [TPI](#). De eerste maatregel wordt nu al actief ingezet door de ECB, het TPI houdt de ECB voorlopig nog achter de hand.

Concept-voorlichtingsvragen

In overleg met bovengenoemde leden zijn de volgende concept-voorlichtingsvragen opgesteld:

1. Kan de Raad van State uiteenzetten i) wat het mandaat van de ECB voor het Europese monetaire beleid is volgens de relevante Europese verdragen en ii) welke grenzen aan dit mandaat zijn gesteld in de Europese verdragen en de bestaande Europese jurisprudentie?
2. Kan de Raad van State ingaan op de juridische houdbaarheid van het door de ECB gevoerde onconventionele monetaire beleid, en daarbij specifiek aandacht besteden aan het op 21 juli 2022 door de ECB aangekondigde i) Transmission Protection Instrument (TPI) en ii) de flexibele herinvesterings van vrijvallende staatsobligaties uit het Pandemic emergency purchase programme (PEPP)?

Overleg met de Raad van State

Uit overleg met de Raad van State over bovenstaande voorlichtingsvragen, komt naar voren dat de Raad van State zich niet de aangewezen partij acht om deze vragen te beantwoorden. Dit ziet voornamelijk op de vraag of de nieuwe instrumenten binnen het mandaat van de ECB passen. De problematiek met het voorlichtingsverzoek omtrent de nieuwe beleidsinstrumenten van de ECB, zit voor de Raad van State i) in de onafhankelijkheid van de ECB die het lastig maakt voor de Raad van State om te beoordelen of de ECB haar bevoegdheden te buiten gaat en ii) in het feit dat het aan het Europese Hof van Justitie is om dit type vraag over de interpretatie van het Verdrag te beantwoorden. De Raad van State geeft aan dat de eerste concept-voorlichtingsvraag (wat is het mandaat ECB?) niet problematisch is en in theorie door de Raad van State beantwoord zou kunnen worden, maar dat i) onderdelen van deze vraag al in eerdere voorlichtingen van de Raad van State zijn beantwoord

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

(voorlichting SGP uit 2022, [Kamerstuk 35925, nr. 146](#), en voorlichting euro uit 2019, [Kamerstuk 21501-20, nr. 1457](#)) en ii) dat de Raad van State niet de meest aangewezen partij is voor feitelijk-juridische uitzoekvragen. De Raad van State geeft aan te denken dat de informatiebehoefte van de commissie voor Financiën het beste in te vullen is door het verzoek voor te leggen aan een groep wetenschappers en/of universiteit. De rapporteurs hebben het belang benadrukt van een openbare reactie van de Raad van State, zodat duidelijk is dat deze vraag niet nationaal door de Raad van State beantwoord kan worden. Deze openbare reactie vindt u als bijlage onderaan deze brief (Bijlage A). Dit betreft een reactie die met toestemming van de Raad van State in openbaarheid met u kan worden gedeeld.

Alternatief en vervolgstappen

Gegeven bovenstaande overwegingen, zou overwogen kunnen worden om de "Studiegroep ECB"¹ te vragen een update te schrijven op het rapport dat deze studiegroep in 2021 heeft geschreven op verzoek van de Commissie Financiën over de opkoopprogramma's van de ECB: '[Economische en juridische aspecten van de ECB opkoopprogramma's](#)'. De studiegroep zou kunnen worden verzocht specifiek te kijken naar de nieuwe besluitvorming van de ECB. De rapporteurs zullen de opdracht aan de Studiegroep ECB verder specificeren om daarmee een juridisch oordeel te vragen over de juridische verenigbaarheid van de nieuwe instrumenten van de ECB met het Europees verdrag. Hiervoor doen de rapporteurs een nieuw voorstel, waarbij ook de samenstelling van de Studiegroep wordt versterkt (zowel in gewicht als in balans). Dit voorstel wordt u separaat voorgelegd middels een stafnotitie.

---

¹ De leden van de Studiegroep ECB zijn: Prof. Dr. Lex Hoogduin (voorzitter), hoogleraar complexiteit en onzekerheid op financiële markten en in financiële instellingen, Rijksuniversiteit Groningen, Prof. Dr. Fabian Amtenbrink, hoogleraar Recht van de Europese Unie, Erasmus Universiteit Rotterdam, Prof. Dr. Dirk Bezemer, hoogleraar economie van de internationale financiële ontwikkeling, Rijksuniversiteit Groningen, Dr. Maria Demertzis, onderdirecteur van de economische denktank Bruegel, Brussel en secretaris van de Studiegroep is Drs. Edin Mujagic, hoofdeconoom OHV Vermogensbeheer, Amsterdam.

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

Bijlage A – openbare afwijzing Raad van State inzake voorlichtingsvragen mandaat en monetair beleid ECB

Van: Raad van State

Verzonden: vrijdag 4 november 2022

Aan: Commissie voor Financiën Tweede Kamer

Beste,

Dank voor dit bericht en nogmaals dank voor de gelegenheid die u de Raad van State heeft geboden om in het gesprek met leden van de commissie Financiën ons standpunt toe lichten. Tijdens dit gesprek bespraken wij de mogelijke voorlichtingsvragen vanuit de Tweede Kamer over het monetaire beleid van de ECB. Kort en goed wordt overwogen de Afdeling advisering van de Raad van State te vragen uiteen te zetten wat het mandaat is van de ECB en in te gaan op de juridische houdbaarheid van het gevoerde monetaire beleid, in het bijzonder van twee specifieke opkoopprogramma's, het *Transmission Protection Instrument* en het *Pandemic Emergency Purchase Programme*.

Zoals wij in dat overleg hebben aangegeven, ligt het niet op de weg van de Afdeling advisering deze voorlichtingsvragen te beantwoorden. Gevraagd wordt in wezen om een uitspraak te doen over de verenigbaarheid van het monetaire beleid van de ECB met het EU-recht. De ECB is een onafhankelijke instelling van de Europese Unie. Het beleid van de ECB is voorwerp van rechterlijke toetsing door het Hof van Justitie van de EU. Het Hof van Justitie heeft in het verleden ook meermaals de rechtsgeldigheid en juridische houdbaarheid van het ECB-beleid getoetst. Het Hof van Justitie heeft, als hoogste rechterlijke college van de EU, het laatste woord over de uitleg van EU-recht en de rechtsgeldigheid van handelingen van EU-instellingen, zoals de ECB. De juridische houdbaarheid van de twee genoemde opkoopprogramma's dient daarom bij het Hof van Justitie aan de orde te komen. Het is niet aan de Afdeling advisering van de Raad van State, als nationale instantie, hierover uitspraken te doen in haar adviezen of voorlichtingen.

Om deze reden kunnen wij niet voldoen aan een voorlichtingsverzoek, zoals hiervóór geformuleerd. Naar ons idee ligt het meer in de rede de vraag over de grenzen van het mandaat van de ECB en de verenigbaarheid van het gevoerde beleid met het Unierecht voor te leggen aan een aan een universiteit of wetenschappelijk instituut verbonden deskundige.

Wij hopen dat hiermee voldoende bent geïnformeerd. Zoals tijdens het overleg besproken, staat het u vrij dit bericht verder met de andere leden van de commissie Financiën te delen en in te brengen tijdens de beraadslagingen.

Met vriendelijke groet,

Raad van State

The logo of the Raad van State, featuring the words 'Raad' and 'vanState' in a serif font, with 'van' in a smaller size and 'State' in a larger size.

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl